

Novinky ze světa vína

Rostoucí obliba vína v Norsku

Monopolní státní obchod alkoholickými nápoji v Norsku *Vinmonopole* realizoval v roce 2005 prodej 53,5 miliónu litrů vína, což je o 11 miliónů litrů více než v roce 2000. Dle zástupce státního obchodu Jense Nordahla je to důkazem rostoucího zájmu Norů o dobré jídlo a kvalitní pití, který jde ruku v ruce se stoupající životní úrovní obyvatel a vyšší frekvencí zahraničních cest, zejména do oblasti Středozemního moře, odkud si Norové zpět do vlasti přivážejí kulturu pití vína. *(Vinimarket.com)*

Obliba Pinotu Noir v USA stále stoupá

Nebývalý zájem (prodej +16 %) o Pinot Noir v posledním čtvrtletí 2004, přičítaný divácky úspěšné oskarové romantické komedii *Bokovka*, pokračoval i v roce 2005. Podle údajů A.C. Nielsen Co. bylo od ledna do září prodáno 1 200 000 kantonů Pinotu Noir po 12 lahvích (+44 % vs. 2003). Sklářský gigant Riedel oznámil nárůst prodeje sklenic typu Pinot Noir (+45 %). Dosud podceňovaná kalifornská oblast Central Coast, mezi jehož vinicemi se film odehrával, využila nově nabyté popularity ke zvýšení cen. Oblast North Coast, kde zásluhou deštivého jara a chladného léta klesl objem letošní sklizně na polovinu, ohlásila razantní zdražení Pinotu Noir. *(30 Second Wine Advisor)*

Víno - nejoblíbenější nápoj Američanů

Podle údajů A.C. Nielsen Co. vzrostl v loňském roce v USA prodej vína v obchodech s potravinami o 3,2 %. Ještě radostnější z pohledu producen-

tů a obchodníků s víny jsou výsledky posledních průzkumů veřejného mínění, dle nichž víno nahradilo pivo na první pozici žebříčku nápojů, které Američané konzumují nejčastěji.

(podle Infowine.com)

Objem vývozu rakouských vín poklesl

Podle údajů Österreich WeinMarketing poklesl za poslední rok objem vývozu rakouských vín o 3 % a dosáhl 72 miliónů litrů. Hodnota vývozu (83,5 miliónu euro) se oproti předešlému roku nezměnila. Prodej vín v lahvích vzrostl o 35 %, zatímco export vína sudového klesl o 25 %. Hlavním dovozcem rakouských vín je i nadále Německo (56 %), druhé místo patří České republice (29 %).

(Vinimarket.com)

Výrazně nižší produkce vína v Maďarsku

V roce 2005 sklídili maďarští vinaři ve srovnání s předchozím rokem o 30 % méně hroznů a vyrobili 3 milióny hl vína (vs. 5 miliónů hl v roce 2004). Výrazný pokles byl způsoben nepříznivým počasím: zimní mrazy a deštivé jaro ovlivnily kvantitu i kvalitu sklizně. Objem vývozu zůstává stabilní: 620 000 hl.

(Vinimarket.com)

Podle uvedených zdrojů připravil Martin Křístek ■

Fenouillèdes, Maury, Rivesaltes – Languedoc-Roussillon

Od mé první návštěvy tohoto vinařského regionu uplynulo již mnoho vody a ještě před 10 lety byl pro mne tento kout světa málo dostupný, kromě dlouhé cesty autem. Alternativou bylo jen poměrně drahé cestování s Air France nebo rychlovlakem TGV. Ovšem v poslední době se rozvinulo cestování s nízkorozpočtovými leteckými společnostmi a Ryanair či easyJet dnes denně létají na letiště Montpellier, Perpignan, Carcassonne, Toulouse, Marseille a Nîmes.

Již nějaký čas jsme si hráli s myšlenkou přijmout pozvání asociace vinařů Vignerons de Fenouillèdes se sídlem v Maury k návštěvě jejich pitoreskního regionu uvnitř apelace Côtes du Roussillon-Villages. Konečně

začátkem ledna 2005 jsme si našli čas a poprvé přistáli na letišti Perpignan, v katalánštině Perpinyà (jsme totiž v oblasti, která se rozkládá na hranici bývalého království Aragonu, a tak se zde mluví jak katalánsky, tak okcitánsky). Od té doby jsme tuto oblast navštívili celkem čtyřikrát a nepřestává nás fascinovat.

Fenouillèdes je horské pásmo v předhůří Pyrenejí, které dostalo svůj název od fenyklu (franc. „fenouil“), rostoucího hojně v divokém porostu v jihozápadní Francii nazývaném „garigue“. Rozkládá se západně od letiště Perpignan-Rivesaltes a zahrnuje vinařské obce Esta-

gel, Tautavel, Maury, Latour de France, Bélesta de la Frontière, Rasiguères, Planèzes, Carmany, Lesquerdes, St. Paul de Fenouillet a další, až po malebnou vesničku Cucugnan na severu, která již leží v apelaci Corbières pod zříceninami hradů Quéribus a Peyrepertuse.

Hlavními aktéry asociace Vignerons de Fenouillèdes jsou Jean Pla a Jean-Michel Hylari, malí vinaři, kteří se před nedávnem osamostatnili od místního družstva, což je v tomto regionu v poslední době moderní trend. Po ubytování v hotelu se šarmantním jménem Charmotel v obci Estagel jsme navštívili sklepy a výrobní halu Domaine Hylari, kde jsme ochutnali nová vína z odrůd Syrah, Grenache Noir, Carignan a Mourvèdre určená pro assemblage AOC Côtes du Roussillon Villages v jejich doposud nescelené podobě. Nejvíce zaujala Syrah, se kterou se na výstavě mladých vín Jean-Michel umístil na druhém místě za bordelaiským expertem Bernardem Magrezem, jenž se svým obchodním partnerem (jímž není nikdo jiný než slavný Gérard Depardieu) do této oblasti nedávno investoval.

Pak přišly na řadu speciality regionu – fortifikovaná vína Muscat de Rivesaltes, Rivesaltes Ambré a Rivesaltes Tuilé a nefortifikovaná pozdní sběr ve stylu „rancio“. Pro výrobu první jmenovaného vína jsou povoleny čtyři odrůdy: Grenache, Maccabéo, Malvoisie a Muškát (Muscat Blanc à Petits Grains nebo Muscat d’Alexandrie). Muscat Blanc à Petits Grains dává vína s vůní exotického ovoce, máty a citrusových plodů, zatímco Muscat d’Alexandrie při-

Typické vinice v oblasti, uprostřed zříceniny casot (capitelle), v pozadí Pic du Canigou

Detail řezu, vedení a půdy

Vinař Jean-Michel Hylari z Domaine Hylari v Estagel

náš strukturu, kulatost a aroma zralého ovoce. Muscat de Rivesaltes se zpravidla lahvuje velmi brzy po sklizni, aby se zachoval jeho ovocitý charakter. V průběhu naší návštěvy v loňském listopadu jsme měli možnost ochutnat již Muškát ze sklizně 2005. Tato specialita se nazývá Muscat de Noël (vánoční muškát) a přichází na trh v čase předvánočním, aby byla součástí svátečního hodování a degustována „sur le fruit“. Rivesaltes Ambré je název odvozený od barvy vína („ambré“ je něco jako „tawny“), zatímco Rivesaltes Tuilé byl pojmenován podle červeno-cihlové barvy střech. Tato starší vína nesou označení Hors d'Age, což znamená něco jako vína archivní. Všechna fortifikovaná vína jsou kolektivně označena jako Vins Doux Naturels (přírodní sladká vína), jelikož se přidáním destilátu jejich kvasný proces zastavil a vína mají přírodní obsah zbytkového cukru přímo z hroznů. Rancio je speciální styl vína, který se nepodaří vyrobit každým rokem a zpravidla se jedná o nefortifikované víno, vyrobené z perfektně zdravých hroznů sbíraných koncem října či začátkem listopadu, které následně zrál delší dobu ve starších dubových sudech, kde úmyslně oxidovalo a získalo si tím nejen svoji typickou tmavě okrovou barvu, ale také nezaměnitelný charakter. Výsledkem jsou vína podobná madeiře, portskému tawny či marsale, která mají svoji tradici zejména v apelacích Banyuls, Rivesaltes a Maury uvnitř oblasti Côtes du Roussillon, ale také v sousedním Španělsku, zejména poblíž Valencie a Tarragony, a podávají se zpravidla jako aperitiv nebo k tučným husím játýrkům. Rancio „pozdní sběr“ z Domaine Hylari se prozatím uvádí na trh (pokud náš celý český kontingent, který si tento styl vína v kombinaci s Parfaitem z Foie Gras in situ tak oblíbil, nevykoupil všechny zásoby...!) pod označením Rivesaltes Hors d'Age Vin Doux Naturel, i když se nejedná o fortifikované víno, jelikož pro něj v této oblasti neexistuje správné označení (název „vendange tardive“ neboli „pozdní sběr“ mohou ve Francii nést pouze vína alsaská).

Počasí v regionu je i v zimě mírné, pokud zrovna nevaně horský vítr z Pyrenejí zvaný tra-

montana a i v lednu mohou denní teploty vystoupit až na 18 °C, avšak v noci se může teplota pohybovat kolem nuly. Měli jsme štěstí a při každé návštěvě nám počasí přálo, což je důvod vyšplhat se na vrchol zříceniny hradu Quéribus, odkud je nádherný výhled na zasněžené vrcholky Pyrenejí, dominantní Pic du Canigou, Fenouillèdes, Středozemní moře a vinohrady. Ty jsou vysázeny buď na štěrkovitých, jílovito-vápenitých půdách, nebo na černých půdách tzv. „sol schisteux“ břidličnatého podloží nebo na typicky červených půdách, které daly regionu Roussillon své jméno. Všechny dávají tradičním odrudám, které se zde pěstují, svoji typičnost a společně vytvářejí nezaměnitelný specifický terroir.

Problém oblasti Languedoc-Roussillon byl tradičně ten, že drobní pěstitelé prodávali své hrozny velkým družstvům – Caves Coopératives, která najdeme v téměř každé vinařské obci. Avšak reputace vinařského regionu se nedá postavit na družstevních vínech, byť sebelepších, zejména v krizové situaci, ve které se v současné době nachází téměř celá Francie. Proto se v poslední době celá řada drobných pěstitelů v tomto regionu osamostatnila a začala produkovat a komercializovat svá vlastní vína. Příkladem jsou mnohá nová vinařství, jako např. Les Vignes de l'Élodie a Domaine de la Serre v Maury – obci, která je tradičně apelací pro fortifikovaná vína AOC Maury, vyrobená z odrůdy

Ve vinicích v Roussillonu najdeme tzv. víniční domky – casot (katalánsky), capítelle (okcitànsky), které tradičně sloužily jako odpočinek ve stínu pro vinohradníkovy koně.

Grenache Noir, která jsou podobná portským ruby. Jak jsem uvedla výše, do regionu Côtes du Roussillon investovala i taková zvučná jména, jako Magrez, Depardieu, Chapoutier Lurton a Calvet-Thunevin, vedle zahraničních investorů z Velké Británie, USA či Holandska, a etablovala se i biodynamická vinařství, jako jsou Gauby, Séguela nebo Matassa, jejichž vína se prodávají za cenu až 100 eur za láhev.

Návštěva masivních sklepů vinařství Vignobles de Rivesaltais, kterými nás provedl ředitel Fernand Baixas, byla více než instruktivní. Tomuto družstvu dodává hrozny více než 500 pěstitelů z celkové plochy 3000 ha. 60 zaměstnanců produkuje 3 miliony lahví plus 130 000hl sudového vína. Většina produkce se prodává jako víno sudové, a tak jsme očekávali pouze průměrnou kvalitu na úrovni Vins de Pays. Jaké však bylo naše překvapení, když jsme ochutnali sérii Muškátů prémiové řady Arnaud de Villeneuve v cenových relacích 5–6 eur a pokračovali v archivních exemplářích Rivesaltes Ambré a Tuilé ročníků 2001–1973 (ten nejstarší za cenu 29,95 eur). Tato vína jsou populární na trzích v USA, Rusku, Japonsku a Číně. Jako bonbonek nakonec přišlo víno nazvané Cuvée Prémice z ročníku 1932, které je stejně staré jako samotné družstvo, neboť je jejich prvním vyrobeným vínem od jeho založení. Bohužel není na prodej, jelikož zásoby se již tenčí, a tak je prezentují pouze VIP hostům. Má hluboké, oranžově zbarvené roucho, opulentní nos evokující suché plody, cognac a oříšky, s velmi dlouhým karamelovým dozníváním.

Pozn.: Arnaud de Villeneuve (Arnau de Vilanova v katalánštině), původem z Valencie a doktor aragonského královského dvora, jako první již v roce 1295 zavedl dolihování vín neboli „mutage“ přidáním destilátu, čímž se ve víně zachová přírodní obsah cukrů. Jeho „výnálezy“ v Roussillonu se dají přirovnat k práci mnicha Doma Pérignon z benediktinského řádu opatství Hautvillers v oblasti Champagne o několik století později.

Text a foto Helena a John Baker